

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfint nr.180, bir.405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZIE din 23 martie 2021 cauza nr. 297/20

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru

au examinat, în ședință online, susținerile scrise și verbale ale

petiționarului: XXXXXX

persoanei interesate: AO Centrul pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (AO CDPD)

reclamatelor: Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație al Consiliului Municipal Chișinău (DGTPCC al CMC) și Primăria mun. Chișinău

terței părți: Agenția pentru Supraveghere Tehnică (AST) și

au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Discriminare pe criteriul de dizabilitate cauzată de lipsa măsurilor de accesibilitate a căilor de comunicații.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului și a persoanei interesate

- 3.1 **Petiționarul** declară că pasajul subteran reparat recent de pe bulevardul Dacia, în apropierea IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1 din mun. Chișinău, nu este accesibil nici pentru persoanele cu dizabilități locomotorii și nici pentru cei cu dizabilități de vedere. Acest fapt prezintă un risc înalt de accidentare și generează excluderea persoanelor cu dizabilități de la folosirea acestui pasaj ceea ce ar reprezintă un fapt de discriminare.
- 3.2 De asemenea, persoana interesată subliniază că nu doar pasajul subteran este inaccesibil pentru persoanele cu dizabilități, dar și drumul (trotuarul) de la stația de transport care se află în apropierea trecerii până la următoarea stație. Astfel, din cauza că nu poate traversa drumul pentru a ajunge la stație, petiționarul este nevoit să parcurgă cu scaunul de rotile o distanță de aproximativ 1 km până la cea mai apropiată stație de transport public. Mai mult, din cauza că drumul până la cea mai apropiată stație de transport este inaccesibil pentru persoanele utilizatoare de scaun rulant din cauza bordurilor, treptelor, denivelărilor și deteriorării suprafeței trotuarului, petiționarul este nevoit să se deplaseze pe partea carosabilă, punându-și în pericol viața și sănătatea.
- 3.3 **Persoana interesată** declară că, Agenția pentru supraveghere tehnică, în răspunsul nr. 19/2-1443/20 din 14.12.2020, a informat AO CDPD despre faptul că lucrările de reparație a pasajului subteran de pe bd. Dacia, lângă IMSP Spitalul Clinic Municipal nr.

1 din mun. Chișinău au fost realizate conform documentelor permise: - Certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 230/18 din 03.04.2018, eliberat de către Primăria Chișinău; - documentația de proiect nr. 3383-OLC elaborată de către IMP „CHIȘINĂUPROIECT”; - Autorizația de construire nr. 122-c/20 din 26.03.2020, emisă de către Primăria mun. Chișinău, privind autorizarea executării lucrărilor de construcție; - Actul de recepționare finală a lucrărilor de reconstrucție a pasajului pietonal. În același răspuns, AST a informat despre faptul că beneficiarului lucrărilor executate i-a fost înaintată la data de 09 decembrie 2020 o prescripție de înlăturare a neconformităților sub nr. 00302, fiindu-i oferit termen de o lună pentru acest fapt.

- 3.4 Persoana interesată declară că la data de 4 martie 2021 a adresat către Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație (DGTPCC) a Consiliului Municipal Chișinău (CMC) o cerere privind realizarea acțiunilor de amenajare a trecerii pietonale de pe bulevardul Dacia, în apropierea IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1 pentru a putea fi utilizată de persoanele cu dizabilități. În cerere sunt formulate următoarele solicitări: - instalarea pavajului tactil de avertizare în culori contrastante față de suprafața căilor pietonale din fața subteranei și a pasajului subteranei, precum și față de suprafața scărilor, la începutul și sfârșitul scărilor din ambele părți ale subteranei, care ar permite persoanelor cu deficiente de vedere să sesizeze începutul unui sector periculos pentru sine; - montarea benzilor contrastante pe treptele scărilor; - montarea unor bare de orientare pentru nevăzători de-a lungul întregului pasaj al subteranei, ce ar permite orientarea și deplasarea autonomă prin pasaj; - realizarea acțiunilor de amenajare a trecerii pietonale care ar permite persoanelor cu dizabilități locomotorii utilizatori de fotolii rulante să se deplaseze autonom pe ambele părți ale bd. Dacia: realizarea prescrierilor din prescripția AST nr. 00302 din 09 decembrie 2020 prin construcția și amenajarea unei treceri supraterane; - demontarea panoului informativ amplasat pe pereții pasajului subteran care informează despre rampa accesibilă utilizatorilor de fotolii rulante.

Susținerile reclamatelor

- 3.1 Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație al Consiliului Municipal Chișinău susține că include în toate proiectele prin care se inițiază reparație capitală cerințe privind accesibilitatea persoanelor cu dizabilități. Direcția recunoaște că la acest capitol este mult de lucru însă din cauza bugetului restrâns este greu de efectuat reparația capitală a tuturor drumurilor din mun. Chișinău.
- 3.2 Reclamata atenționează că lucrările de reparație a pasajului subteran de pe bulevardul Dacia, în preajma IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1 au fost calificate ca lucrări de reparație curentă, iar pentru a efectua acomodarea rezonabilă a pasajului pentru persoanele cu dizabilități este nevoie de a efectua reparație capitală, deoarece trebuie schimbat unghiul de înclinare a rampei de acces la acel pasaj. La moment, Primăria nu dispune de mijloace financiare destinate pentru efectuarea acestor tipuri de reparații, iar lucrările care au fost efectuate pe parcursul anilor 2019 și 2020 au fost clasificate ca lucrări de reparație curentă. În același timp reprezentantul instituției a comunicat faptul că DGTPCC este preocupat la moment de înlăturarea blocurilor de beton care au fost amplasate pe bd. Ștefan cel Mare pentru a împiedica parcarele automobilelor pe trotuare, deoarece au perceput că asemenea bariere sunt periculoase pentru persoanele cu dizabilități.

Susținerile Agenției pentru supraveghere tehnică (AST)

- 3.3 AST informează că a examinat informația prezentată de structurile abilitate din cadrul Primăriei mun. Chișinău, cu privire la executarea lucrărilor de reparație a pasajului subteran pietonal de pe bd-ul Dacia, în preajma IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1 care au defavorizat accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități locomotorii și de vedere. Ca urmare a examinării, a fost constatat că lucrările respective sunt clasificate ca lucrări de reparație curentă a unui obiectiv existent și au fost îndeplinite în conformitate cu Legea nr. 163 din 09.07.2010, privind autorizarea lucrărilor de construcție art. 14 lit. g) reparații curente ale căilor de comunicații, accese de transport, parcări, trotuare și scări și art. 14 lit. h) lucrări de întreținere, reparații curente ale

infrastructurii căilor de comunicație, cu menținerea traseelor, funcțiunilor, suprafețelor volumetricii, care prevăd că asemenea lucrări pot fi executate fără certificat de urbanism și autorizație de construire.

- 3.4 AST comunică faptul că lipsa surselor financiare nu a permis elaborarea documentației de proiect pentru reconstrucția obiectivului în cauză, fapt prevăzut prin art. 18 alin. (1) din Legea nr. 60 din 30.03.2012, privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, care ar fi permis dotarea cu mijloace mai performante pentru asigurarea condițiilor de deplasare în siguranță a persoanelor cu dizabilități locomotorii și de vedere. Direcția Generală de Transport Public și Căi de Comunicație a informat că aceste lucrări vor fi efectuate în faza ulterioară, după identificarea fondurilor bugetare disponibile pentru acest scop.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova prin art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării indirecte ca fiind orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor stipulate de prezenta lege, în afară de cazul în care acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **art. 6** orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației; **art. 8 lit. e)** prevede că este interzisă orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la serviciile de transport; **art. 8 lit. h)** alte servicii și bunuri disponibile publicului.
- 4.3 **Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163/2010 la art. 14 alin. (1)** prevede că se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente. Din categoria acestor lucrări fac parte: **lit. g)** reparații curente ale căilor de comunicații, accese de transport, parcări, trotuare și scări; **lit. h)** lucrări de întreținere, reparații curente ale infrastructurii căilor de comunicații, cu menținerea traseelor, funcțiunilor, suprafețelor și volumetricii.
- 4.4 **Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60/2012 la art. 2** dă definiția persoanei cu dizabilități ca fiind persoană cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere/obstacole, pot îngreuna participarea ei deplină și eficientă la viața societății în condiții de egalitate cu celelalte persoane, definiția dizabilității ca termen generic pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, care denotă aspectele negative ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextuali în care se regăsește (factorii de mediu și cei personali); **art. 17 la alin. (1)** prevede că scopul asigurării unei vieți independente persoanelor cu dizabilități, autoritățile publice centrale și locale, organizațiile nonguvernamentale, agenții economici, indiferent de forma de organizare juridică, în funcție de competențele lor funcționale, evaluează situația în domeniu și întreprind măsuri concrete pentru a facilita accesul persoanelor cu dizabilități, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, la informație și la mijloacele de comunicare, inclusiv la tehnologia informației și la comunicațiile electronice, la alte utilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în localitățile urbane, cât și în localitățile rurale, în conformitate cu normativele în

vigoare; **art. 17 alin. (2)** prevede că identificarea și eliminarea obstacolelor/barierelor față de accesul deplin al persoanelor cu dizabilități trebuie aplicate în special la clădiri, drumuri, mijloace de transport și alte utilități interioare și exterioare, inclusiv școli, case, instituții publice și locuri de muncă, la serviciile de informare și comunicare, inclusiv serviciile electronice și de urgență, de asemenea la alte utilități și servicii publice; **art. 17 alin. (3)** prevede că proiectarea și dezvoltarea bunurilor, serviciilor, echipamentelor și utilităților se fac în baza designului universal, care presupune o adaptare minimă și la cel mai scăzut cost al acestora, astfel încât ele să răspundă nevoilor specifice ale persoanelor cu dizabilități; **art. 18 alin. (1)** prevede că nu se admite proiectarea și construirea centrelor populate, formarea cartierelor de locuit, elaborarea soluțiilor de proiect, construcția și reconstrucția clădirilor, instalațiilor, complexelor și comunicațiilor, de asemenea producerea sau achiziția mijloacelor de transport public urban, a mijloacelor de informare și de telecomunicații fără amenajarea acestor obiective și mijloace în așa mod încât persoanele cu dizabilități să aibă acces la ele și să le poată utiliza; **art. 18 alin. (2)** prevede că autoritățile responsabile au obligația să autorizeze funcționarea obiectelor de utilitate publică specificate la alin. (1) numai în condițiile respectării normativelor în domeniu, astfel încât persoanele cu dizabilități să aibă la ele un acces neîngrădit; **art. 19 alin. (1)** prevede că obiectele de menire socială trebuie să fie amenajate într-un mod care să le facă accesibile pentru persoanele cu dizabilități: dotate cu căi de acces și instalate cu respectarea actelor normative în vigoare vizând domeniul respectiv; **art. 19 alin. (2)** în cazul în care obiectele de menire socială, din motive tehnice, nu pot fi amenajate astfel încât să fie accesibile persoanelor cu dizabilități cu respectarea normativelor în vigoare, autoritățile administrației publice locale, asociațiile obștești și persoanele juridice de drept public sau de drept privat trebuie să întreprindă măsuri corespunzătoare pentru adaptarea rezonabilă a obiectelor în cauză la necesitățile persoanelor cu dizabilități; **art. 20 alin. (1) lit. a)** pentru a facilita accesul neîngrădit al persoanelor cu dizabilități la transport și călătorii, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, alte autorități publice centrale și locale, agenții economici indiferent de forma de proprietate, cu participarea asociațiilor obștești, au obligația de a adapta mijloacele de transport în comun aflate în circulație; **art. 26** persoanele cu funcții de răspundere, întreprinderile, instituțiile și organizațiile indiferent de forma de proprietate, care nu îndeplinesc prevederile prezentei legi în ceea ce privește eliminarea barierelor existente și amenajarea adecvată, conform normativelor în vigoare, a clădirilor, instalațiilor și încăperilor, inclusiv a celor de locuit, a mijloacelor de transport în comun, poartă răspundere în conformitate cu Codul contravențional.

- 4.5 **Codul contravențional al RM nr. 218/2008 la art. 177 alin. (1) lit. i¹)** neasigurarea amenajării adecvate, conform normativelor în vigoare, a clădirilor, instalațiilor și încăperilor, inclusiv a celor de locuit, pentru a asigura accesul și folosirea lor de către persoanele cu dizabilități se sancționează cu amendă de la 36 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice; **art. 227 alin. (3)** Nerespectarea normativelor în vigoare de construcție, de reparație și de reconstrucție a drumurilor, stațiilor, pasajelor și a comunicațiilor situate în zona drumului, a mijloacelor de dirijare a circulației rutiere, a pistelor pentru pietoni și a punților de trecere sau a căilor de acces la drumurile publice pentru a asigura accesul și folosirea lor de către persoanele cu dizabilități se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 210 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice; **art. 408² alin. (1)** Contravenția prevăzute 177 se constată și se examinează de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică; **art. 398 alin. (1)** contravenția prevăzute la art. 227 se examinează de Comisia administrativă.
- 4.6 **Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități la art.9 alin. (1)** prevede că pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, statele părți vor lua măsurile adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în

condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și rurale. Aceste măsuri, care includ identificarea și eliminarea obstacolelor și barierelor față de accesul deplin, trebuie aplicate, printre altele la: **lit. a)** mijloacele de transport.

- 4.7 **Comentariul General nr. 2 (2014) cu privire la accesibilitate adoptat de Comitetului ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități la pct. 25** notează că accesibilitatea vizează un grup de persoane, în timp ce acomodarea rezonabilă vizează persoane individuale. Acest lucru înseamnă că asigurarea accesibilității este o obligație ex-ante. Prin urmare, statele părți au datoria de a asigura accesibilitatea înainte de a primi o cerere individuală pentru a introduce sau a folosi un loc sau un serviciu. Statele părți trebuie să stabilească standarde de accesibilitate, care trebuie să fie adoptate în urma consultării cu organizațiile persoanelor cu dizabilități și trebuie să fie puse la dispoziția furnizorilor de servicii, constructori și alți factori relevanți. Standardele de accesibilitate trebuie să fie extinse și standardizate. În cazul persoanelor care au dificultăți specifice și care nu au fost luate în considerare atunci când standardele de accesibilitate au fost dezvoltate sau care nu folosesc modurile, metodele sau mijloacele oferite pentru a obține accesibilitate (de exemplu citire în Braille) chiar și aplicarea standardelor de accesibilitate poate să nu fie suficiente pentru a le asigura accesul. În astfel de cazuri, se pot recurge la acomodarea rezonabilă. În conformitate cu prevederile Convenției, statele părți nu pot să invoce austeritate ca o scuză pentru eșecul de a asigura accesibilitatea treptată pentru persoanele cu dizabilități. Obligația de a pune în aplicare accesibilitatea este necondiționată, adică entitatea obligată să asigure accesibilitatea nu poate invoca sarcina disproporționată ca justificare a lipsei accesibilității.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare pe criteriul de dizabilitate cauzată de lipsa măsurilor de accesibilitate a căilor de comunicații.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții c. Republicii Cehe par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții c. Franței par. 91-92, cauza Timishev c. Rusiei par. 57) prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea și anume, sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.3 Reieșind din natura specifică a alegațiilor, Consiliul le-a supus examinării prin prisma elementelor formei de discriminare indirectă. Astfel, pentru a institui prezumția discriminării indirecte, faptele și argumentele aduse trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
- a) existența unei reguli, unui criteriu sau a unei practici aparent neutre
 - b) care dezavantajează anumite persoane
 - c) pe baza unui criteriu protejat.
- 5.4 Examinând circumstanțele cauzei, Consiliul notează că prezumția discriminării indirecte a fost instituită. Consiliul a reținut că lipsa măsurilor de accesibilitate a clădirilor de menire socială, inclusiv a căilor de comunicație (drum) și a mijloacelor de transport, duc la excluderea persoanelor cu dizabilități locomotorii din relațiile sociale cotidiene. Efectul unei astfel de omisiuni face ca grupul vizat să rămână izolat sau dependent de alte persoane care să-i ajute. Această stare a lucrurilor încalcă dreptul persoanelor cu dizabilități la un trai independent și la incluziunea socială.
- 5.5 În conformitate cu art.15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze dacă acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se

justifică în mod obiectiv, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a aceluși scop sînt proporționale, adecvate și necesare.

- 5.6 În susținerea poziției sale, reclamatul a declarat că lucrările respective sunt clasificate ca lucrări de reparație curentă a unui obiectiv existent și au fost îndeplinite în conformitate cu Legea nr. 163 din 09.07.2010, privind autorizarea lucrărilor de construcție art. 14 lit. g) reparații curente ale căilor de comunicații, accese de transport, parcări, trotuare și scări și art.14 lit. h) lucrări de întreținere, reparații curente ale infrastructurii căilor de comunicație, cu menținerea traseelor, funcțiunilor, suprafețelor volumetricii, care prevăd că asemenea lucrări pot fi executate fără certificat de urbanism și autorizație de construire.
- 5.7 Consiliul, examinând susținerile scrise și verbale ale părților, precum și materialele acumulate la dosar a stabilit că pasajul subteran de pe bd. Dacia, în apropierea IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1 nu este accesibil pentru persoanele cu dizabilități locomotorii și pentru persoanele cu dizabilități de vedere. Mai mult ca atât, rampele construite în pasaj prezintă un pericol pentru sănătatea și viața persoanelor cu dizabilități utilizatoare de fotolii rulante care încearcă să se folosească de el fără însoțitor. În același timp, Consiliul a luat act că trecerea subterană respectivă este unica modalitate de traversare a drumului între IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1 și centrul comercial MallDova și respectiv stațiile de transport adiacente lor. Totodată, Consiliul constată că responsabilii nici nu au planificat să asigure accesibilitatea acestor căi de comunicații pentru persoanele cu dizabilități locomotorii și/sau de vedere.
- 5.8 Consiliul a luat act de argumentul DGTPCC al CMC precum că la moment nu există surse financiare suficiente de a efectua lucrări de reparație capitală care ar include instalarea unui ascensor sau schimbarea unghiului de înclinație a pantei de acces în pasaj. De asemenea, aceștia au susținut că ar exista și alte modalități, mai puțin costisitoare de a asigura accesul persoanelor cu dizabilități pe latura necesară a drumului, precum proiectarea unei treceri terestre care ar satisface pe deplin necesitățile persoanelor cu dizabilități. Consiliul respinge argumentul referitor la austeritatea bugetară, punctând că lipsa resurselor financiare nu poate să justifice încălcarea drepturilor omului, în situația examinată dreptul persoanelor cu dizabilități la o viață independentă, care inerent este în legătură cu asigurarea accesibilității. Mai mult ca atât, Consiliul reamintește că standardul internațional în materie subliniază că obligația de a pune în aplicare accesibilitatea este necondiționată, adică entitatea obligată să asigure accesibilitatea nu poate invoca sarcina disproporționată ca justificare a lipsei acesteia. Respectiv, încercările responsabililor autorității publice locale de a se justifica, prin faptul că tipul lucrărilor a fost de altă natură (de reparație și nu de construcție), sau că aceste măsuri sunt prea costisitoare și că nu dispun de resurse bugetare, sunt neîntemeiate.
- 5.9 Mai mult ca atât, Consiliul reține că nici minimul de lucrări de accesibilitate care puteau fi planificate și puse în aplicare în contextul lucrărilor de reparație și anume, cele privind instalarea pavajului tactil de avertizare în culori contrastante, nu au fost făcute. Acest fapt conturează o lipsă totală de responsabilitate față de obligația pe care o are autoritatea respectivă în privința respectării și garantării drepturilor persoanelor cu dizabilități.
- 5.10 Acestea fiind stabilite și explicate, Consiliul conchide că ignorarea obligației de asigurare a accesibilității și neamenajarea adecvată a căilor de comunicații pentru a asigura accesul și folosirea lor de către persoanele cu dizabilități constituie discriminare.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, 6, 8 lit. e) și lit. h), art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, coroborat cu pct. 61 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate reprezintă discriminare indirectă pe criteriu de dizabilitate cauzată de lipsa măsurilor de accesibilitate a căilor de comunicații.
2. În vederea eliminării situației discriminatorii constatate, Consiliul recomandă Primarului general al municipiului Chișinău să asigure identificarea măsurilor corespunzătoare privind accesibilizarea pasajului subteran de pe bulevardul Dacia, în apropierea IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1, cu întreprinderea cel puțin a următoarelor acțiuni: (i) instalarea pavajului tactil de avertizare în culori contrastante față de suprafața căilor pietonale din fața subteranei și a pasajului subteranei, precum și față de suprafața scârilor, la începutul și sfârșitul scârilor din ambele părți ale subteranei; (ii) montarea benzilor contrastante pe treptele scârilor; (iii) montarea barelor de orientare pentru nevăzători de-a lungul întregului pasaj al subteranei; (iv) realizarea acțiunilor de amenajare a trecerii subterane/supraterane pietonale care ar permite persoanelor cu dizabilități locomotorii utilizatoare de fotolii rulante să se deplaseze autonom pe ambele părți ale bd. Dacia.
3. În vederea prevenirii situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Primarului general al municipiului Chișinău să aplice sancțiuni disciplinare persoanelor responsabile care nu au asigurat accesibilitatea trecerii subterane de pe bulevardul Dacia, în apropierea IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1.
4. În vederea prevenirii situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Primarului general al municipiului Chișinău să asigure evaluarea gradului de accesibilitate a infrastructurii drumurilor și pasajelor subterane din municipiu și să coordoneze procesul de elaborare și implementare a unui program municipal privind asigurarea accesibilității în acest domeniu.
5. În vederea prevenirii situațiilor similare pe viitor, Consiliul recomandă Consiliului municipal Chișinău să adopte și să finanțeze un program municipal privind asigurarea accesibilității infrastructurii drumurilor și pasajelor subterane.
6. Primarul general al municipiului Chișinău în termen de 90 zile din momentul recepției prezentei decizii, va informa Consiliul despre măsurile întreprinse în vederea implementării recomandărilor formulate la pct. 2 și 3.
7. Consiliul municipal Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău în termen de 180 de zile din momentul recepției prezentei decizii, vor informa Consiliul despre măsurile întreprinse în vederea implementării recomandării formulate la pct. 4 și 5.
8. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
9. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV – membru